

TARPTAUTINIŲ ORGANIZACIJŲ DEPOZITINIS FONDAS IR JO
PANAUDOJIMAS VILNIAUS UNIVERSITETO MOKSLINĖJE
BIBLIOTEKOJE

RAIMUNDA BALSYTE

Tarptautinės organizacijos, plėsdamos sudėtingą daugiaaspektę veiklą, sprendžia aktualias, visą pasaulį jaudinančias politikos, ekonomikos ir kultūros problemas. Šių problemų sprendimas atsispindi tarptautinių organizacijų leidžiamuose dokumentuose ir leidiniuose, kuriuos atskiros šalys panaudoja, vykdydamos lokalius uždavinius, atlikdamos išplėstinius mokslinius tyrinėjimus.

Suvienytųjų Tautų Organizacija, siekdama kuo plačiau supažindinti pasaulio gyventojus su šios organizacijos veikla, kuri atsispindi jos išleidžiamoje medžiagoje, 1948 m. pradėjo kurti depozitinių bibliotekų tinklą. Veikianti prie SNO Dago Hameršeldo biblioteka Niujorke tapo šios sistemos metodiniu centru. Ši biblioteka rekomenduoja SNO Leidybos skyriui, kokiam bibliotekai priskirti depozitinį statusą. Ji susirašinėja su SNO depozitinėmis bibliotekomis pasaulyje. Dago Hameršeldo biblioteka ir kontroliuoja, t. y. nuolat seka, kaip bibliotekos tvarko depozitinius fondus, kaip jie naudojami ir pan. Tuo tikslu 1975 m. SNO Informacijos centrų personalas bei SNO sistemos bibliotekų darbuotojai pradėjo periodiškai vizituoti depozitines bibliotekas. Jie padeda išspręsti opius klausimus

simus vietose bei operatyviai informuoja Dago Hameršeldo bibliotekos direktorių apie esamą padėtį konkrečiose bibliotekose.

Tarptautinių organizacijų depozitinės bibliotekos (depozitarai) — tai bibliotekos, kurios nemokamai arba už mažą įnašą reguliariai gauna šių organizacijų dokumentus ir leidinius.

1977 m. SNO depozitinių bibliotekų sistema jungė 309 pasaulio bibliotekas ir informacijos centrus¹. Tarybų Sąjungoje yra šešios depozitinės bibliotekos². Viena iš jų — Vilniaus universiteto Mokslinė biblioteka.

Po II-ojo pasaulinio karo Vilniaus universiteto bibliotekoje buvo rasti prieškarinės tarptautinės organizacijos — Tautų Sąjungos dokumentų rinkiniai. Peržiūrėjus bibliotekoje esamas Stepono Batoro universiteto bibliotekos ataskaitas (1919—1938), paaiškėjo, kad ši biblioteka Tautų Sąjungos dokumentus gaudavo nuo 1923 m.³ Ši tarptautinė organizacija savo leidinius siuntė nemokamai. Tautų Sąjungos dokumentus taip pat gaudavo Lietuvos universiteto biblioteka Kaune. Nagrinėjant šios bibliotekos veiklą, nustatyta, jog 1923—1924 m. laikotarpiu universiteto bibliotekai įvairios įstaigos ir asmenys atsiuntė daug reikšmingų aukų. Tarp

¹ Ливай Э. Система депозитарных библиотек Организаций Объединенных Наций. — Журнал ЮНЕСКО по информатике, библиотечному делу и архивоведению, 1980, Т. 2, № 1, с. 8.

² List of depository libraries and information centres receiving United Nations material. — United Nations, 1977, p. 7, 26.

³ VUB RS, f. 47, 1925/1926, p. 321.

jų pažymėta, kad „Tautų Sąjunga siūncia bibliotekai visus savo leidinius“⁴. Peržiūrėjus šio universiteto bibliotekos archyvinę medžiagą, paaiškėjo, kad biblioteka Tautų Sąjungos leidinius pradėjo gauti 1924 m.⁵ Šiuos leidinius biblioteka gaudavo nemokamai⁶. Pateikta medžiaga leidžia daryti išvadą, kad jau Stepono Batoro universiteto bei Lietuvos universiteto bibliotekos buvo Tautų Sąjungos depozitarai. Kauno universitetą reorganizavus į institutus, dalis Tautų Sąjungos dokumentų buvo perduota Vilniaus universiteto bibliotekai. Šiai organizacijai nustojus gyvuoti, Vilniaus universiteto biblioteka ilgą laiką depozito teisėmis negavo tarptautinių organizacijų leidinių. Tautų Sąjungos dokumentai, saugomi šioje bibliotekoje, sudaro apie 12 tūkst. egzempliorių fondą.

Siuo metu Vilniaus universiteto Mokslinė biblioteka yra trijų tarptautinių organizacijų depozitaras: Sąveinytųjų Nacijų Svetimo, mokslo ir kultūros organizacijos (toliau vad. JUNESKO)* — nuo 1964 m., Sąveinytųjų Nacijų Organizacijos (SNO)** — 1965 m., Pasaulinės Sveikatos apsaugos organizacijos (PSAO)*** — 1967 m. Depozitinis fondas siekia apie 160 tūkst. egzempliorių⁷.

Tarptautinių organizacijų depozitinę medžiagą biblioteka komplektuoja anglų ir rusų kalbomis (labai mažą kiekį prancūzų kalba). Fondo komplektavimo šaltiniai yra pačios tarptautinės

organizacijos. Be to, dalį šių organizacijų medžiagos biblioteka gauna ne depozito teisėmis, o iš kitų komplektavimo šaltinių (Sąjunginio bibliotekų kolektoariaus, Respublikinio bibliotekų kolektoariaus, dovanų į pan.). Visa tarptautinių organizacijų medžiaga yra komplektuojama SNO skaitykloje.

Kiekvienos tarptautinės organizacijos medžiaga sudaro atskiras depozitinio fondo dalis: 1) SNO fondą 2) JUNESKO fondą 3) PSAO fondą. Atskira fondo dalis yra Tautų Sąjungos dokumentai, kurie 1979 m. buvo perduoti SNO skaityklos žinion.

Pagal gaunamos medžiagos kiekį gali būti pilni ir daliniai depozitarai⁸. Vilniaus universiteto Mokslinė biblioteka yra pilnas SNO depozitaras. SNO fondas bibliotekoje apima šią medžiagą:

- SNO sutarčių serijas,
- pagrindinių SNO organų oficialius dokumentus,
- prenumeruojamąjį periodiką,
- leidinius, turinčius pardavimo kodą, nepriklausomai nuo jų išleidimo vietos.

Pardavimo kodai yra suteikiami šiems SNO leidiniams: metraščiams, konferencijų ir kai kurių seminarų bei simpoziumų pagrindiniams pranešimams ir darbams, SNO sutarčių serijų tomams, pagrindinių SNO organų darbų rodyklėms. Pardavimo kodas nurodomas antroje titulinio lapo pusėje, taip pat kiekvieno leidinio galiniame

⁴ Universiteto bibliotekos apyskaita 1922—1924 m.—Kn.: Lietuvos Universiteto veikimo apyskaita 1922—1924 m. K., 1925, p. 23.

⁵ CVA, f. 631, ap. 13, b. 185, l. 240.

⁶ Ten pat, b. 190, l. 147.

* UNESCO — United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

** UN — United Nations

*** WHO — World Health Organization

⁷ Turonienė V. SNO depozitarinis fondas Vilniuje.—Bibliotekų darbas, 1981, Nr. 1, p. 30.

⁸ Instructions for depository libraries receiving United Nations material.—United Nations, 1977, p. 2.

viršelyje⁹. SNO leidinių pardavimo kodas sudaro didžiosios raidės bei arabiški ir romėniški skaičiai, atskirti taškais, pavyzdžiui, E.71.II.F.15. Komponentai, sudarantys pardavimo kodą, reiškia:

1) didžioji raidė — dokumento kalbą (A — arabų, C — kinų, E — anglų, F — prancūzų, R — rusų, S — ispanų),

2) pirmieji du arabiški skaičiai — išleidimo metus,

3) romėniški skaičiai — dalyko kategoriją,

4) antroji didžioji raidė — kategorijos padalinį,

5) paskutiniai arabiški skaičiai — leidinio numerį atitinkamoje kategorijoje¹⁰.

Be minėtų leidinių ir dokumentų, kuriuos taip pat gauna visi daliniai depozitarai, universiteto bibliotekai siunčiama papildoma medžiaga, t. y. visa kita bendro platinimo kategorijos medžiaga (jeigu ji išleidžiama depozitaro pasirinktomis kalbomis — anglų ir rusų). Tai smulkesnių SNO struktūrinių vienetų arba susijusių su ja organizacijų (Pramonės vystymo organizacijos — ID, Europos ekonominės komisijos — ECE ir kt.) leidiniai.

Pagrindinę SNO fondo dalį sudaro dokumentinė medžiaga. Pagal kalbas SNO dokumentų fondas, išskyrus mimeografuotus dokumentus, nesuskirstytas. Tie patys dokumentai anglų ir rusų kalbomis lentyne išdėstyti greta vienas kito. Tiek spausdinti, tiek mimeografuoti dokumentai turi simbolius (šifrus), nurodančius, koks organas išleido atitinkamą dokumentą, pavyzdžiui, A/AC.105/32. Šis simbolis reiškia, kad tai yra:

A — Generalinės Asamblėjos

AC — Laikinojo komiteto

105 — kosminės erdvės panaudojimo taikiems tikslams klausimu 32-as dokumentas.

Visi SNO spausdinti dokumentai fonde išdėstyti serijų simbolių abėcėlės seka, jų viduje — pagal individualius dokumentų numerius: E/CN.6/175, E/CN.6/176 ir t. t. Oficialūs dokumentai sustatyti pagal organus bei sesijas (Saugumo Tarybos — pagal metus); nepaprastųjų ir specialiųjų sesijų oficialūs dokumentai sudėti už eilinių sesijų dokumentų.

Specifine fondo dalimi yra mimeografuoti dokumentai — rotaprintu išspausdinti dokumentai. Juos išleidžia visi pagrindiniai SNO organai: Generalinė Asamblėja, Saugumo Taryba, Ekonominė ir Socialinė Taryba, Tarpautinis Teismas, Globos Taryba ir Sekretoriatas. Universiteto biblioteka gauna visų šių organų, išskyrus Tarptautinį Teismą, taip pat jų padalinių — komitetų, pakomitečių, komisijų ir pan. mimeografuotus dokumentus. Šie dokumentai išleidžiami vieno ar kelių (susegtų) lapelių pavidalu. Maždaug po 1–2 metų Sekretoriatas išspausdina svarbiausius mimeografuotus dokumentus SNO leidinių pavidalu (oficialiųjų ataskaitų prieduose) ir platina pasaulyje. Tačiau dalis SNO pirminių dokumentų neperspausdinami, o paliekami mimeografuotu pavidalu. Tie patys dokumentai universiteto bibliotekoje saugomi ir spausdintu knygu, ir mimeografuotų lapelių pavidalu.

Mimeografuoti dokumentai, skirtingai nuo spausdintų, išdėstyti pagal kalbas: atskirai anglų ir rusų kalbomis. Kalbų viduje — simbolių abėcėlės seka. Reikia pažymėti, kad mimeografuotų dokumentų bibliotekoje yra daug

⁹ United Nations documentation: A brief guide for official recipients.— New York, 1974, p. 5.

¹⁰ — United Nations Sales publications 1972—1977: Cumulative list with indexes.— New York, 1978, p. 1.

daugiau nei spausdintų, todėl mimeografuotų dokumentų serijų simboliai yra detalesni.

Visi mimeografuoti dokumentai saugomi specialiose dėžutėse-futliaruose.

SNO periodiniai leidiniai komplektuojami anglų, rusų ir prancūzų kalbomis. Rusų kalba išleista periodika daugiausia liečia miško pramonės, prekybos, narkotinių priemonių, statistikos, ekonomikos ir teisės klausimus. Tai leidiniai, kuriuos išleidžia SNO departamentas ekonominiais ir socialiniais klausimais, Europos ekonominė komisija bei jos Sekretoriatas, Tarptautinė įstatymų komisija ir kt. Leidinių užsienio kalba tematika dar įvairesnė (nagrinėja demografijos klausimus, pateikia sutartis ir kt. medžiagą).

Kai kurie periodiniai leidiniai turi simbolius, pardavimo kodą, o kita dalis jų neturi. Tam, kad periodinių leidinių fondas išsiskirtų iš viso SNO fondo, kiekvienam periodiniam leidiniui biblioteka suteikia atskirą šifrą, kurį sudaro: 1) organizacijos sutrumpintas pavadinimas lietuvių kalba (SNO) 2) leidinio eilės numeris (arabiškais skaitmenimis). Šifro pavyzdys: SNO-1, SNO-2 ir t. t.

Prie įvairių leidinių grupės priskiriamos SNO leidžiamos knygos, tiesioginiai susijusios su organizacijos veikla bei jos sprendžiamomis problemomis, taip pat leidiniai, neturintys simbolio, o su pardavimo ženklu „United Nations Publications Sales Nr. . .“. Visiems šiems leidiniams biblioteka suteikia šifrą, kurį sudaro dvi organizacijos pavadinimo pirmosios raidės lietuvių kalba (SN) ir eilės numeris (1, 2, 3. . .). Pavyzdžiui, SN—10, SN—20 ir t. t. Leidiniai sustatyti simbolyje esančių eilės numerių tvarka.

Analogiškos medžiagos rūšys sudaro ir JUNESKO depozitinį fondą (liečia švietimo, mokslo ir kultūros klausimus).

Tuo tarpu iš Pasaulinės sveikatos organizacijos depozito teisėmis universiteto biblioteka gauna tik 3 periodinius leidinius („Pasaulio sveikata“, „PSAO kronika“ ir „Pasaulinės sveikatos apsaugos organizacijos biuletenis“).

JUNESKO bei PSAO leidiniai, gauti depozito teisėmis, sudaro tik penktadalį viso tarptautinių organizacijų depozitinio fondo. Tai yra todėl, kad universiteto biblioteka nėra pilnas šių organizacijų depozitaras. Be to, jos išleidžia mažiau dokumentų.

Tarptautinių organizacijų depozitinis fondas išsamiai atspindi SNO skaityklos bibliografiniame-informaciniame aparate, kurį sudaro katalogai ir kartotekos. Katalogai yra dviejų rūšių — abėcėlinis ir sisteminis (periodiniams leidiniams sudarytas atskiras abėcėlinis katalogas). Abėcėlinis katalogas atspindi visų trijų tarptautinių organizacijų leidinius, tačiau jis neinformuoja apie mimeografuotus dokumentus, kurie registruojami kartotekose. Be to, apie tarptautinių organizacijų leidinius informuoja ne tik SNO skaityklos katalogai, bet ir universiteto bibliotekos skaitytojų abėcėlinis, sisteminis ir generalinis katalogai. Skaitytojų abėcėliniame kataloge sudėtos visos pagrindinės ir papildomos kortelės, sisteminiam ir generaliniam — tik pagrindinės kortelės.

Kartotekos, sudarydamos svarbią bibliografinio-informacinio aparato dalį, SNO skaitykloje yra šių rūšių:

1. Mimeografuotų dokumentų registracinė kartoteka,
2. SNO oficialiųjų dokumentų registracinė kartoteka,
3. Serijų kartoteka,
4. Topografinė kartoteka,
5. Organizacijų ir jų padalinių kartoteka,
6. SNO leidinių, turinčių simbolius ir priskirtų periodikai, kartoteka.

Svarbiausia iš visų kartotekų yra „Mimeografuotų dokumentų registracinė kartoteka“. Jos tikslas — suregistruoti visus universiteto bibliotekoje gaunamus SNO ir JUNESKO mimeografuotus dokumentus. Kartoteką sudaro dvi dalys:

- SNO dokumentai,
- JUNESKO dokumentai.

Kiekvienos organizacijos viduje jie sudėti pagal kalbas — anglų ir rusų. Kadangi visi mimeografuoti dokumentai turi simbolius, tai kartoteka sudaryta dokumentų simbolių abėcėlės seka. Kiekvienoje kartotekoje pateikiami tokie duomenys: 1) pagrindinio organo, išleidusio dokumentą, sutrumpintas pavadinimas (pvz.: E — Ekonominė ir socialinė taryba; 2) dokumento išleidimo metai; 3) dokumento simbolis (nenurodant numerių); 4) dokumentų numeriai, surašyti stulpeliu. Gavus naują mimeografuotą dokumentą, kortelėje pažymimas tik dokumento numeris. Jeigu dokumentas yra papildytas, pataisytas ir pan., greta jo numerio rašoma: Add. (papildytas), Rev. (pataisytas) ir t. t. Kortelių susatymas registracijoje kartotekoje visiškai atitinka mimeografuotų dokumentų išdėstymą lentynose.

„SNO leidinių, turinčių simbolių ir priskirtų periodikai“, kartoteka. Ji formuoja apie tai, koks SNO leidinio simbolis atitinka bibliotekoje suteiktą šifrą. Šifras suteikiamas tiems simboliams turintiems leidiniams, kurie išleidžiami periodiškai ir universiteto bibliotekoje priskiriami periodiniams leidiniams (pavyzdžiui, metraščiams). Kataloginėje kortelėje tai užrašoma taip:

E/ CN.11./ 1192 žr. SNO 116

Kortelės sudėtos simbolių abėcėlės seka.

Kitos kartotekos įvairiais aspektais padeda naudotis tarptautinių organizacijų medžiaga.

SNO skaityklos bibliografinis-informacinis aparatas detaliai atspindi visą SNO ir kitų tarptautinių organizacijų depozitinį fondą. Tačiau šiuo bibliografiniu-informaciniu aparatu skaitytojui yra sunku naudotis (pavyzdžiui, skaitytojas gali nežinoti, kaip sudarytos kartotekos ir pan.). Todėl SNO skaitykloje reikėtų parengti atmeną, paaiškinančią šio aparato struktūrą ir naudojimosi juo taisykles.

Ilgą laiką tik nedidelis skaitytojų ratas naudojosi Vilniaus universiteto MB tarptautinių organizacijų depozitiniu fondu (pavyzdžiui, 1968 m. buvo tik 13 skaitytojų). Pagrindinės priežastys, trukdančios pasinaudoti šiuo fondu, buvo šios:

- 1) kalbos barjeras,
- 2) nepakankama informacija apie SNO skaityklą bei joje komplektuojamą medžiagą.

Bibliotekos darbuotojams reikėjo surasti efektyvių priemonių, padedančių populiarinti tarptautinių organizacijų leidinius ir dokumentus. Viena iš tokių priemonių tapo 1976 m. pradėta leisti bibliografinė-informacinė rodyklė „SNO depozitinio fondo nauji leidiniai“. Ši rodyklė informuoja apie SNO skaitykloje per mėnesį gautus trijų tarptautinių organizacijų leidinius. Ji išsiunčiama į 102 punktus, t. y. LTSR MT struktūrinius vienetus (Kultūros skyrių, Gamtos apsaugos komitetą prie Ministrų Tarybos ir kt.), LTSR ministerijas, LTSR Mokslų Akademiją, bibliotekas, institutus, redakcijas. Gausiausiai rodyklė platinama Vilniaus universiteto fakultetuose. Be to, ji išsiunčiama į Rygos ir Tartu valstybinius universitetus. Siekiant sudominti didesnį skaitytojų ratą rodykle, o tuo pačiu ir tarptautinių organizacijų leidimais, rodyklei būtų tikslinga duoti pavadinimą rusų kalba, ją platinti didesniu kiekiu LTSR ir sąjunginių respublikų įstaigose ir organizacijose.

Atteityje vienu iš pagrindinių SNO skaityklos darbo barų turi būti literatūros propagavimas. Ir toliau didelį dėmesį reikia skirti naujienų ir teminėms parodoms. Bibliotekoje nuolat rengiamos literatūros naujienų parodos. Teminės parodos dažniausiai rengiamos įvairių švenčių metu. Parodose stengiamasi ne tik supažindinti skaitytojus su tarptautinių organizacijų leidiniais, bet ir plačiau atspindėti organizacijų veiklą (pavyzdžiui, 1980 m. buvo surengta paroda SNO 35-mečiui pažymėti ir kt.). 1979 m. Medicinos ir Gamtos fakultetų skaityklose buvo eksponuojamos dvi teminės parodos („1979-ji — tarptautiniai Vaikų metai“, „Pasaulinė aplinkos apsaugos diena“). Depozitinio fondo parodų rengimą fakultetų skaityklose (ypač Ekonomikos, Teisės, Istorijos) reikėtų plėsti. Tarptautinių organizacijų leidiniuose daugiausia nagrinėjami politikos, teisės, ekonomikos klausimai, todėl šių fakultetų skaitytojams jie turėtų būti labai naudingi.

Manoma, kad minėtos rodyklės „SNO depozitinio fondo nauji leidiniai“ bei rengiamų parodų dėka padidėjo skaitytojų susidomėjimas tarptautinių organizacijų depozitiniu fondu. Tai liudija tas faktas, kad išaugo skaitytojų skaičius. Pavyzdžiui, 1979 m. skaityklos fondu nuolat naudojosi 86, 1980 m. — 72 skaitytojai. (Lankytojų skaičius atitinkamai 217 ir 174 žmonės). 1979 m. skaitytojams išduota 2417, 1980 m. — 1380 egzempliorių. Pagrindinę skaitytojų dalį (nuo 70 iki 80 %) SNO skaitykloje sudaro universiteto darbuotojai ir studentai (Ekonomikos, Teisės, Istorijos, Medicinos fakultetų). Kiti

skaitytojai — daugiausia tarnautojai tų įstaigų ir organizacijų, į kurias išsiuntinėjama SNO skaityklos leidžiamas rodyklė. Tai — Vyriausiosios enciklopedijų redakcijos, įvairių institutų, RMTB, „Mokslo“ ir „Minties“ leidyklų ir kiti atstovai. Fondu naudojasi ir skaitytojai iš Kijevo MA bibliotekos, Rygos universiteto, Kišiniovo pedagoginio instituto. Tematika, kuria domisi skaitytojai, yra gana įvairi. Pavyzdžiui, 1979—1980 m. daugiausia buvo nagrinėjami tarptautinės teisės, jūrų teisės klausimai, anglų filologijos medžiaga, istorijos, ekonomikos (medienos, miško pramonės), gamtos apsaugos, medicinos klausimai bei JUNESKO leidiniai. Depozitinio fondo medžiaga panaudojama rašant SMD pranešimus, kursinius ir diplominius darbus, disertacijas ir kitus mokslinius darbus, taip pat renkant įvairius faktinius duomenis ir pan. Ji pateikia operatyvią ir įvairiapusę informaciją.

Sparčiai augant depozitinių leidinių fondui, reikėtų pagalvoti apie darbuotojų skaičiaus padidinimą SNO skaitykloje.

Naudingas turėtų būti kasmetinių skaitytojų konferencijų „SNO diena“ organizavimas. Jų pradžia galima būtų laikyti SNO 35-mečio minėjimą, įvykusį 1980 metų spalio 31 dieną.

Reikia prisiminti, kad Vilniaus universiteto biblioteka yra vienintelė tarptautinių organizacijų depozitinė biblioteka Pabaltijyje. Tai įpareigoja ją kruopščiai prižiūrėti fondą, informuoti apie jį vis didesnį gyventojų ratą, aktyvinti kompleksuojamas medžiagos panaudojimą.

Vilniaus V. Kapsuko universitetas
Mokslinės informacijos katedra

Įteikta 1980 m. lapkričio mėn.

**ДЕПОЗИТАРНЫЙ ФОНД МЕЖДУНАРОДНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ
И ЕГО ИСПОЛЬЗОВАНИЕ В НАУЧНОЙ БИБЛИОТЕКЕ ВИЛЬнюССКОГО
УНИВЕРСИТЕТА**

РАЙМУНДА БАЛЬСИТЕ

Резюме

В наше время очень возросла роль международных организаций, занимающихся актуальными политическими, экономическими и культурными проблемами. Решение этих проблем отражается в издаваемых этими организациями публикациях и документах. Международные организации с целью сделать эти материалы доступными для читателей всего мира создали систему депозитарных библиотек.

Каждая страна старается иметь хотя бы один центр этих документов, стать депозитарной библиотекой Организации Объединенных Наций (ООН) или других международных организаций. В нашей республике эту сложную функцию выполняет Научная библиотека Вильнюсского университета.

В статье приводится история создания системы депозитарных библиотек

ООН, ее современное состояние, функции библиотеки им. Дага Хаммаршельда в системе ООН.

Основное внимание уделяется анализу депозитарного фонда международных организаций в Научной библиотеке Вильнюсского университета. Эта библиотека является депозитаром ООН и двух ее специализированных организаций — Организации Объединенных Наций по вопросам образования, науки и культуры (ЮНЕСКО) и Всемирной Организации Здравоохранения (ВОЗ). Описывается история создания этого фонда, его структура, библиографическо-информационный аппарат, использование фонда. В статье говорится о деятельности библиотеки по пропаганде в обществе документов международных организаций.

**THE DEPOSITORY FUND OF INTERNATIONAL ORGANIZATIONS
AND ITS USE IN SCIENTIFIC LIBRARY OF VILNIUS UNIVERSITY**

RAIMUNDA BALSYTE

Nowadays the role of international organizations has risen. The international organizations developing their activities solve actual political, economical and cultural problems. The solutions of these problems appear in their publications and documents which are used by separate countries solving their local questions. In order to make their publications and documents freely available throughout the world, the international organizations have

created a system of depository libraries. These libraries get the material issued by international organizations.

Each country seeks to have such a centre of documents, to become a member of United Nations depository libraries system or other international organizations. The scientific library of Vilnius university fulfils this function in our republic.

The article reveals the creation of UN de-

pository libraries system, its present state, the function of Dag Hammarskjöld library at the UN Headquarters.

The main attention is paid to the depository fund of United Nations (UN), United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) and World Health

Organization (WHO) in scientific library of Vilnius university. The history of its creation, its structure, maintenance of the collection, use of fund are being described in the article. The efforts to advocate documents of international organizations in public is also mentioned here.